

Palmuöljyä voi tuottaa myös vastuullisesti

(Helsingin Sanomat 19.9.2010)

Viljelyä voidaan lisätä sademetsiin koskematta.

VIERASKYNÄ

Jarmo Honkamaa

Kirjoittaja on Neste Oilin varatoimitusjohtaja, joka vastaa uusiutuvien polttoaineiden liiketoiminta-alueesta.

Viime viikkoina Suomen suurissa kaupungeissa on jälleen nähty Greenpeacen voimakasta kampanjointia palmuöljyä vastaan. Järjestön mukaan palmuöljyn käyttö polttoaineen raaka-aineena tuhoaa sademetsiä.

Palmuöljyä ei ole aina tuotettu luontoarvoja kunnioittavalla tavalla, ja väärinkäytöksiä tapahtuu varmasti edelleen. Toisaalta tässäkin liiketoiminnassa on myös hyviä toimijoita, jotka ovat määrätietoisesti rakentaneet vastuullista tuotantotapaa ja asettaneet alan standardit paljon aiempaa korkeammalle.

Palmuöljyn kysyntä kasvaa, vaikka sitä ei käytettäisi lainkaan biopolttoaineiden valmistukseen. Myyjien mukaan kysynnän kasvu näkyy erityisesti Kiinassa ja Intiassa, joissa ostajia kiinnostavat enemmän määrät ja hinnat kuin tuotantotavat.

NOIN 80 prosenttia maailman palmuöljystä menee elintarviketeollisuuden käyttöön. Me eurooppalaiset syömme sitä esimerkiksi jäätelössä, muroissa, kekseissä, suklaassa ja eineksissä. Kaakkois-Aasiassa palmuöljy on ensisijaisesti paistoiljy, jota käytetään jokapäiväisessä ruoanlaitossa.

Palmuöljy on maailman elintarvikehuollon kannalta olennainen tuote, vaikka lääketiede ei pidäkään sitä terveellisenä ravintorasvana. Pالمuöljyn tuotannossa syntyy myös sivutuotteita, kuten steariinia, jotka eivät sovellu hyvin ruokakäyttöön mutta käyvät biopolttoaineiden valmistukseen.

Usein kysytään, onko tärkeämpää tuottaa ruokaa vai polttoaineen raaka-ainetta. Ehkä onkin hyvä tuottaa raaka-ainetta, josta voidaan valmistaa sekä ruokaa että polttoainetta. Ruokakriisin sattuessa voidaan polttoainekäyttöä vähentää ja siirtää suurempi osa ruokakäyttöön.

Palmuöljyn kysyntä kasvaa, vaikka sitä ei käytettäisi lainkaan biopolttoaineiden valmistukseen.

ÖLJYPALMUJEN viljely antaa työtä miljoonille ihmisille. Se mahdollistaa monille köyhille perheille terveydenhuollon, lasten koulutuksen ja vähintäänkin sähkön kaltaisia mukavuuksia asumiseen. Kaakkois-Aasiassa öljypalmujen viljely on keskeinen keino köyhyiden poistamiseksi.

Öljypalmu on satoisin öljykasvi. Sen keskimääräinen vuosisato on Malesiassa noin neljä tonnia hehtaarilta – karkeasti nelinkertainen esimerkiksi eurooppalaiseen rypsiin verrattuna. Parhaat viljelijät saavat satoa jopa kymmenen tonnia hehtaarilta. Tällöinkin öljypalmujen viljely vaatii vähemmän lannoitteita ja konetyötä kuin öljykasvien viljely Euroopassa.

Palmuöljyn tuotantoa voidaan lisätä olennaisesti viljelymenetelmiä parantamalla – eikä sademetsiin tarvitse koskea. Lisäksi Kaakkois-Aasiassa arvioidaan olevan 10–20 miljoonaa hehtaaria palmu-
viljelyyn soveltuvia metsiä ja joutomaita, joihin ei liity erityisiä luonnonarvoja.

Euroopan unioni edellyttää jäsenmaidensa kasvattavan uusiutuvan energian osuuden 20 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä. Liikenteessä on samaan aikaan päästävä 10 prosentin biopolttoaine-
osuuteen. Suomen tavoitteet ovat selvästi kunnianhimoisempia.

Palmuöljy on Euroopan unionin hyväksymä biopolttoaineiden raaka-aine. Esimerkiksi Neste Oilin
uusiutuvista raaka-aineista valmistettu diesel vähentää kasvihuonekaasupäästöjä raaka-aineen
mukaan 40–80 prosenttia; palmuöljyä käytettäessä vähennys on noin 60 prosenttia. Päästöt voisivat
vähentyä olennaisesti enemmänkin, jos raaka-aineen tuotannossa huolehdittaisiin nykyistä parem-
min esimerkiksi jätevesien käsittelystä. Tähän suuntaan ollaan menossa.

PALMUÖLJY ei ole ainoa uusiutuvan dieselin raaka-aine. Suomessa uusiutuvan dieselin valmis-
tuksessa käytetään palmuöljyn lisäksi muun muassa kaikki kotimaisen lihanjalostusteollisuuden
jäterasva. Myös rypsin osuus on kasvussa. Alan tutkimuspanokset ovat merkittäviä, ja uusia raaka-
aineenlähteitä odotetaan esimerkiksi levistä, mikrobeista ja metsien hakkuutähteistä.

Painostusjärjestöjen toimet kohdistuvat lähinnä Euroopan suuriin tai kasvaviin palmuöljyn käyttä-
jiin ja niiden asiakkaisiin. Kuitenkin juuri nämä käyttäjät ovat tuoneet öljypalmujen viljelyyn vaati-
muksia, joilla edistetään vastuullisuutta ja kestävästä kehitystä.

Mitä tapahtuisi, jos parhaat toimijat poistuisivat palmuöljymarkkinoilta? Luultavasti vastuullisuu-
den kehitys pysähtyisi ja jo olemassa olevat hyvät käytännöt rapautuisivat. Kysyntä kuitenkin jat-
kaisi yhä kasvuaan – todennäköisesti sademetsien kustannuksella.